

Levyell

RAT · ESTONIA ·

TÖÖPUNALIPU
EESTI NSV
AKADEEMILINE
BALLETI-

ORDENIGA
RIIKLIK
OOPERI- JA
TEATER

„ESTONIA”

P. TŠAIKOVSKI

Jevgeni Onegin

Lüürilised stseenid 3 vaatuses 7 pildis

Libreto: P. Tšaikovski ja K. Šilovski
(A. Puškini samanimelise värssromaaniga järgi)

Eestikeelse teksti redigeerijad:

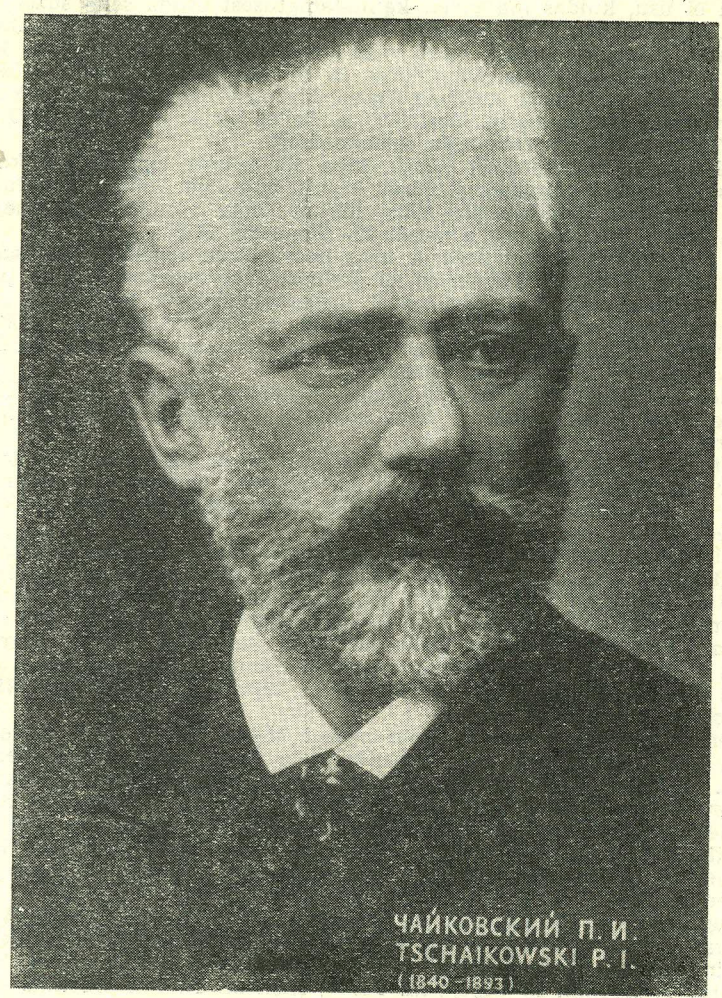
Maimu Linnamägi (koorid) ja Aino Otto (soolopartiid)

ESTONIAN
MUSIC

Tegevni Ühingu

Ühingu eesmärgiks on edendada Eesti muusika
haridust ja muusikaelu. Ühingu liikmetel
on võimalik osaleda muusikavõistlustel ja
muusikavõistlustel. Ühingu liikmetel on
võimalik osaleda muusikavõistlustel ja
muusikavõistlustel.

ЧАЙКОВСКИЙ П. И.
TSCHAIKOWSKI P. I.
(1840-1893)

«Sa ei usu, kuidas ma põlen kannatamatusest asuda selle süžee kal-
lale... Kui tohutu palju poeesiat on «Oneginis». Ma pole eksiarvamusel,
ma tean, et selles ooperis tuleb vähe lavalisi efekte ja liikumist. Kuid
süžee üldine poeetilisus, inimlikkus ja lihtsus koos geniaalse tekstiga
teevad need puudused kuhjaga tasa,» kirjutab Pjotr Iljitš Tšaikovski
oma vennale Modestile 18. mail 1877. a. Selles kirjas mainitakse «Onegi-
nit» Tšaikovski kirjavahetuses esmakordselt.

Töö laabus harukordselt hästi. Juba 15. juunil lõpetas Tšaikovski
eskiisides ooperi esimese vaatuse. Ainult helilooja õnnetu abiellumise
ning ootamatu haigestumise tõttu lükkus teose valmimine mõne aja
võrra edasi. Punkt ooperile pandi 20. jaanuaril 1878. a.

Et ooperisse kätkevad poeesia ning nooruslikud tegelaskujud saaksid
võimalikult tõepärase kehastuse, ei andnud Tšaikovski «Onegini» parti-
tuuri mitte rutiinist läbiimbunud imperaatorlikesse teatritesse, vaid
ooperi esietendus toimus 17. märtsil 1879. a. Moskva Konservatooriumi
ülilõpilaste ettekandes. Etendust juhatas Konservatooriumi direktor,
tuntud pianist Nikolai Rubinstein.

Alles poolteise aasta pärast jõudis «Onegin» Moskva Suure Teatri
lavale ning 1884. a. toimus tema esimene ettekanne Peterburi Maria
Teatris.

Esimeste suuremate lavastuste hulgas, milledega algas «Estonia» teatris
ooperikunsti tõsisem viljelemine, oli ka «Jevgeni Onegin». 17. veebruaril
1920. a. toimunud esietendust juhatas Raimund Kull, lavastajaks oli
Alfred Sällik.

Tatjanat laulsid Helmi Einer ja Ludmilla Hellat-Lemba, Olgana esi-
nes draamanäitleja Mizi Möller-Annuk (Mari Möldre), Oneginina Benno
Hansen, Lenskina Alfred Sällik ning Greminina Karl Viitol.

Pärast seda on «Jevgeni Onegin» «Estonias» lavale toodud veel neljal
korral: 1926. a. (dirigent Raimund Kull, lavastaja Hanno Kompus),
1934. a. (dirigent Verner Nerep, lavastaja Hanno Kompus), 1944. a. (diri-
gent Priit Nigula, lavastaja Eino Uuli) ja 1949. a. (dirigent Priit Nigula,
lavastaja Aleksander Viner).

Nendes lavastustes on laulnud peaosi Marta Rungi, Olga Torokoff-
Tiedeberg, Olga Lund, Elsa Maasik, Meta Kodanipork, Linda Selliste-
mägi (Tatjana), Hella Jurikson, Olga Gutman, Jenny Siimon, Nadežda
Sillar, Enna Maripuu, Ludmilla Issakova (Olga), Aleksander Arder,
Vootele Veikat, Tiit Kuusik, Georg Ots (Onegin), Aleksander Viikholm,
Martin Taras, Aarne Viisimaa, Jaan Haabjäv, Enno Eesmaa, Viktor
Gurjev (Lenski), Sergei Herman, Benno Hansen, Ott Raukas, Aaro Pärn
(Gremin) jt.

Huvitav on lisada ka seda, et «Onegini» esietendusega 7. nov. 1944. a.
alustas «Estonia» teater uuesti oma tööd saksa okupantidest vabastatud
Tallinnas ning viiele inimesele 1949. a. lavastusest (A. Viner, M. Koda-
nipork, T. Kuusik, G. Ots ja M. Taras) määrati Riiklik preemia.

Tegeiased:

Larina, mõisaproua	Liidia Panova Linda Sellistemägi
Tatjana } " } Olga }	{ { { Maarja Haamer Tiina Jaaksoo Haili Sammelselg Eve Neem Urve Tauts
Filipjevna, njanja	Linda Köögard Aleksandra Pranno
Jevgeni Onegin	Illart Orav
Lenski	Eesti NSV rahvakunstnik Viktor Gurjev Ivo Kuusk
Vürst Gremin	Uno Kreen Teo Maiste
Rooduülem	Ants Aasma Ervin Kärvet
Zaretski	Uno Kreen Arne Mikk
Triquet, prantslane	Eesti NSV rahvakunstnik Viktor Gurjev Enno Eesmaa
Guillot, kammerteener	Valter Luts Vello Viisimaa

Talupojad, mõisnikud, ohvitserid, ballikülalised.

Tegevus toimub külas ja Peterburis 1820. aastatel

Etenduse juht — **August Sepp**

Orkestri kontsertmeister — Eesti NSV teen. kunstnik **Hugo Schüts**

Dirigent — Eesti NSV teen. kunstitegelane
Vallo Järvi

Lavastaja — Eesti NSV teen. kunstitegelane **Paul Mägi**
Kunstnik — **Eldor Renter**

Koormeisterid — **Uno Järvela** ja **Ira Trilljärv**

Ballettmeister — **Herman Gorohovnikov**

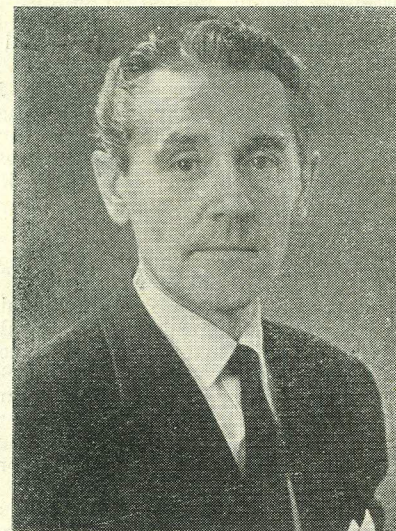
Kontsertmeisterid — Eesti NSV teen. kunstnik
Tekla Koha ja **Raivo Kursk**

Vallo Järvi

Eldor Renter

Paul Mägi

Lühike sisuseletus

I vaatus

1. pilt. Aed Larinite mõisas. Majast kostab Tatjana ja Olga laul. Larina ja Filipjevna meenutavad oma noorusaastaid.

Tulevad talupojad, tuues lõppenud lõikuse märgiks kaasa ehitud viljavihu. Järgneb lõbus laul ning tants.

Larinitele sõidab külla nende naaber Vladimir Lenski — Olgasse armunud noor poet. Tema sõber Onegin, kes äsja saabus Peterburist, viibib aga Larinite juures esmakordselt. Onegini ilmumine erutab sügavalt Tatjanat.

2. pilt. Tatjana tuba. Tütarlaps ei saa uinuda. Ka njanja jutustus oma nooruspäevist ei suuda hajutada Tatjana hinges asuvat ärevust.

Ta kirjutab Oneginile kirja, pihtides siiralt oma tärganud armastusest.

3. pilt. Varjulises aianurgas korjavad tütarlapsed marju. Pärast nende lahkumist jookseb siia Tatjana. Pea tuleb ka Onegin. Külma ja kiretult vastab ta tütarlapse sügavatele tunnete.

II vaatus

4. pilt. Ball Larinite majas. Tatjana nimepäevale on tulnud arvukalt külalisi. Triquet esitab pidulikult omaloomingulise kuplee.

Kättemaksuks Lenskile, kes oli teda kutsunud sellele provintslükule ja igavale ballile, hakkab Onegin flirtima Olgaga. Sõprade vahel tekib tüli. Juuresolijad ei suuda riidu vaigistada. Solvunud Lenski kutsub Onegini duellile.

5. pilt. Vana veski juures. Juba enne koitu on Lenski koos oma sekundandiga kohal. Kõik tema mõtted ja tunded pöörduvad Olga juurde.

Hilinenult saabub Onegin. Vastased kõhklevad, meenutades endist sõprust, kuid kumbki ei taha leppimiseks esimesena ulatada kätt.

Tõusevad püstolisuud, kõlab lask ning Lenski langeb surnuna lumele.

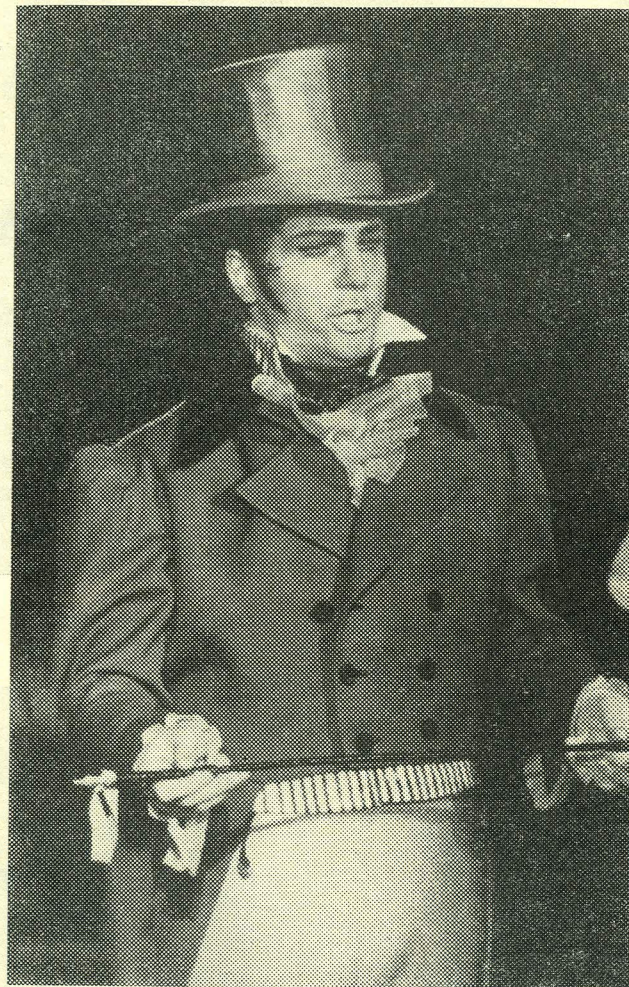
III vaatus

6. pilt. Särav ball Peterburis. Külaliste hulgas on ka kaugetelt reisdelt naasnud Onegin. Miski pole suutnud hajutada tema tuska.

Saabub vürst Gremin koos abikaasaga. Viimases tunneb Onegin ära Tatjana. Gremin jutustab Oneginile südamlilikult oma õnnelikust abielust.

Nüüd ärkab armastus ootamatult ka Onegini hinges. Ta otsustab Tatjanaga kindlasti kohtuda.

7. pilt. Tatjana loeb oma võõrastetoas Onegini kirja ning mõistab, et ta armastab Oneginit tänaseni. Ootamatult sisenebki Onegin, tunnistades eksimust ja anudes andestust. Tatjana meenutab nende kunagist kohtumist, mil õnn oli nii lähedal ja kättesaadav. Kuid juhtunut ei saa muuta. Kohusetunne võidab südametunde ning Tatjana lahkub. Onegin jääb üksi.

Jevgeni Onegin — Illart Orav